საქართველოს სოც.-ფედერალისტთა სარევოლიუციო პარტია | დრ. მთავარ კომიტეტის ორგანო

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სოციალისტ-ფედერალისტი

კვირა აპრილის 17
1921 წ.
№ 40
ფასი 50 მანეთი

რედაქციის მისამართი:
დამფუძნებელი კრების ქ. № 6
ტელეფონი 12—29

ისტორიული დოკუმენტი

მიმდინარე მომენტი და სოციალ-დემოკრატიის ტაქტიკა

უკანასკნელი ორი თვის განმავლობაში ძირითადათ შეიცვალა საქართველოს პოლიტიკური მდგომარეობა. საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკის საზღვრებში შემოიჭრა უცხოეთის ჯარები, რომლებმაც ბრძოლით დაიკავეს რესპუბლიკის მთელი ტერიტორია ფოთიდან შავ ზღვამდე და შემოიღეს რევკომების ხელისუფლება,

შეიარაღებული თავდაცვითი ბრძოლის შემდეგ, რომელსაც აწარმოებდა რესპუბლიკა ჩვენი პარტიის მხურვალე მონაწილეობით, ჩვენ ვდგავართ ომისა და მისი შედეგების მიერ შექმნილ ახალი მდგომარეობის წინაშე და გვიხდება მოღვაწეობა ამ ახალი ურთიერთობის ფარგლებში.

საქართველოს სოც.-დემ. პარტიის ცენტრალური, ქალაქ ტფილისის და ტფილისის მაზრის კომიტეტების თათბირი იღებს რა მხედველობაში ერთის მხრით ამ ახლად შექმნილ ვითარებას და მეორეს მხრივ საქართველოს რევკომის და მისი პასუხისმგებელი წარმომადგენლების განცხადებებს ქართველი ქვეყნის წინაშე, სახელდობრ:

ა) რომ, საქართველოს რევკომი, სდგას საქართველოს დამოუკიდებლობის ნიადაგზე და რომ მისი პოლიტიკა იქნება მიმართული საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის დაცვისა და განმტკიცებისაკენ.

ბ) ის საჩქაროთ შექმნის საქართველოს წითელ არმიას, რომელიც იქნება ერთად-ერთი სამხედრო ძალა რესპუბლიკაში.

გ) რომ ის საქართველოში უახლოეს მომავალში მისცემს მშრომელ მასსას თავისუფალ არჩევნების უფლებას და რომ ჩვენში საბჭოთა წყობილების განხორციელებას და საბჭოთა სახელმწიფოებრივ აღმშენებლობას შეუფარდებს ადგილობრივ პირობებს და ჩვენი ქვეყნის თავისებურებას.

დ) რომ საქართველოში მომქმედ სოციალისტურ პარტიებს, რამდენადაც ისინი აქტიურად არ ეომებიან არსებულ წესწყობილებას, შეძლებათ ექნებათ ლეგალურად იმოქმედონ: იღებს რა ყოველივე ამას მხედველობაში იმ იმედით რომ ზემოაღნიშნული განცხადებანი ს. ს. ს. რესპუბლიკის რევოლიუციონური კომიტეტის ურყევლად და სრულად იქმნებიან გატარებული ცხოვრებაში, თათბირი აცხადებს:

1) ჩვენი პოლიტიკური ხაზი ახალ პირობებშიაც საერთოდ იგივე რჩება, როგორიც წინეთ იყო. ეს ხაზი გამოიხატება ფორმულით „დემოკრატიზმის გზით სოციალიზმისაკენ".

2) საქართველოს დამოუკიდებლობა ს.-დ. პარტიას დღესაც მიაჩნია თავის მოღვაწეობის ერთ-ერთ საფუძვლად. მისი მუშაობა წინანდებურად მიმართული იქნება საქართველოს დამოუკიდებლობის გამაგრებისაკენ.

3) სოც. დემოკრ. პარტია მუდამ იყო მასსიური, განსაკუთრებით საქართველოში, და დღესაც ამგვარივე რჩება. მას მიუღებლათ მიაჩნია შეთქმულებითი მეთოდები, ის სდგას იდეურ ლეგალურ მოღვაწეობის ნიადაგზე და გადაჭრით აფრთხილებს თავის თანამგრძნობთ და მთელ ხალხს შეიარაღებული გამოსვლებისაგან.

4) ყოველგვარ თავისუფალ არჩევნებში, რომელშიც დაინტერესებულია ხალხის ფართო მასსები, ჩვენი პარტია მიიღებს მხურვალე მონაწილეობას და შეებრძოლება ბოიკოტისტურ მეთოდებს. წარმომადგენლობითი დაწესებულებებში ის სოციალდემოკრატიულ კრიტიკასთან ერთად აწარმოებს ორგანიზაციულ მუშაობასაც.

5) ჩვენ ეხლავე მივიღებთ მონაწილეობას ყოველგვარ კულტურულ ეკონომიურ სააღმშენებლო მუშაობაში და მოუწოდებთ ამხანაგებს და თანამგრძნობთ გადაჭრით უარყონ საბოტაჟი.

6) საგარეო პოლიტიკაში ჩვენ ვეყრდნობით საერთაშორისო მუშათა კლასის თანაგრძნობასა და დახმარებას და გადაჭრით უარვყოფთ კავშირს იმპერიალისტურ ძალებთან.

7) ამავე დროს იმ არაჩვეულებრივ და რთულ პირობებში, რომელშიაც ამჟამად იმყოფება საქართველო და ისი მშრომელი ხალხი, ჩვენ მიზანშეწონილათ მიგვაჩნია, რომ საქართველოს მუშათა კლასის შინაურ ურთიერთობის მოგვარების საქმეში ამხანაგურათ და მეგობრულათ ჩაერიოთ მუშათა ინტერნაციონალი შემდეგი ფორმით:

დასავლეთ ევროპის მუშათა მოძრაობის ორივე ფრთა სოციალისტური და კომუნისტური ადგენენ შერეულ კომისიას, რომლის კონტროლით ქვეშ ხდება საქართველოში თავისუფალი არჩევნები მშრომელი ხალხის ნების გამოსახატავად ამ საკონტროლო-საარბიტრაჟო კომისიის შემადგენლობის შესახებ ცენტრალური კომიტეტი შეუთანხმდეს კომუნისტურ პარტიას.

ეს დადგენილებანი გამოცხადდეს საჯაროდ, გაეგზავნოს საქართველოს რევკომს, საქართველოს კომუნისტურ და სოციალისტურ პარტიებს და ეცნობოს მეორე ინტერნაციონალს, რეკონსტრუქტორებს და მესამე ინტერნაციონალებს.

ეს რეზოლიუცია ათ აპრილს, სახელმწიფო თეატრში მომხდარ პარტიულ კრებაზე, რომელსაც დაესწრო 3000-მდე პარტიის წევრი, მიღებულ იქნა ერთხმად.

პარტიულ კრების თავმჯდომარე: გ. ჟიბლაძე, თავმჯდომარის ამხანაგი ვ. ნოდია, მდივანი: შ. აბდუშელიშვილი.

ფურცლები

15.

მენშევიკების რეზოლიუცია.

დღეს ჩვენს გაზეთში იბეჭდება კიდევ ერთი ახალი ისტორიული დოკუმენტი—ათ აპრილის მენშევიკთა კრების რეზოლიუცია. არის წყება რეზოლიუციათა, რომელთაც საზოგადოება ყურადღებით სტოვებს და ხშირად მეტად საყურადღებოს თავისთავად ამჟღავნებს ისტორიის მტვერი. საქმეროთ, ლანძი, ხშირად ხეპრე, ... თავისი კონსტრუქციით, უძლური თავისი იდეებით—იპყრობს ქვეყნის ყურადღებას და ქარ-ბუქშიაც თანხმობას აცხადებენ დადგე რომელიმე ბოძის წინაშე და ბოძზე გაკრული რეზოლიუცია იკითხო.

ამ უკანასკნელ ჯურის რეზოლიუციათა რიგს ეკუთვნის მენშევიკების რეზოლიუცია. საქართველოს ისტორიულ ცხოვრებას მოშორდა ერთხელ და სამუდამოდ მენშევიკების მართველობა, საქართველოს გაზაფხულს მიმოეფინა რევოლიუციურ შემოქმედების ახალი სხივები, მოხდა ძველის დანგრევა და ახალ ზღუდეებზე საქართველოს აგება—აშკარაა, ყველა მობრძავ ადამიანისათვის სავალდებულოა თვალი გაახილოს, მიმოიხედოს ირგვლივ და თავის თანამგზავრს უთხრას ისტორიის სრბოლის ამბავი.

მენშევიკებმაც მოიხადეს თავისი ვალი. მათი რეზოლიუცია სულთამობრძავ ადამიანის ამოკვნესაა. რას ამბობენ მენშევიკები?—მენშევიკები ერთ ფაქტს აღნუსხავენ: საქართველოში შემოვიდა უცხო ძალა, დაიპყრა ქვეყანა, ჩვენ დავმარცხდით, გიცნობთ როგორც ძალას, მშვიდობიანად გებრძვით, უიარაღოთ, მხოლოდ ლაპარაკით, თოფს აღარ გესვრით, ტახტიდან აღარ გადმოგაგდებთ ქუჩაში გამოსვლით, არჩევნებში და კენჭობაში გაგიმკლავდებით. აი, დედა აზრი, მთელი შინაარსი მენშევიკების აზროვნებისა.

ეს რეზოლიუცია სრული უარყოფაა მენშევიზმის, როგორც აქტიური პოლიტიკური ბრძოლისა. ეს რეზოლიუცია მხოლოდ დამარცხებულ პარტიის უკანასკნელი სიტყვაა, რომელსაც მოვალეობად მიაჩნია სთქვას რამე, მაგრამ ისე სთქვას, რომ „არც შამფური დასწვას, არც ხორცი".

მაგრამ ეს მხარე რეზოლიუციისა ჩვენ არ გვინდა ყურადღების საგნად გავიხადოთ. არის ერთი მთავარი მომენტი მენშევიკების რეზოლიუციაში, რომელსაც თქვენ იამენთ გზით ... ჯვარედინზე, ყველას აკერია პირზე, უძლიერესი იარაღია დემაგოგიისა და რომლის განიავებისათვის საჭიროა დიდი ლიტერატურული კამპანია, დიდი და ხანგრძლივი ბრძოლა.

ეს მთავარი დებულება გახლავსთ ბოლშევიკების ჯარით შემოსვლა საქართველოში. ამ დღეებში ჩვენ მივიღეთ „ერთი მუშათაგანის" ქურქში გახვეული ერევნის მოედნის გმირის მეტად ვრცელი საპოლიტიკო ხასიათის კერძო ბარათი. ახონიმიც ხელზე იხვევს რუსის ჯარის შემოსვლის და ჩვენი აზრის გამო ამ საკითხზე გვათრევს წუმპეში და ტალახში. პარტიულ კლუბებზე, კერძო ბაასში, მიტინგზე, სატირის თეატრში ყველგან, და ყველასთან თქვენ ამ კითხვას ხედავთ.

აი ეს მომენტი, ასე პოპულიარული, ასე საყოველთაოდ სიმართლედ მიჩნეული აღებული აქვს მენშევიკებს რეზოლიუციის მთავარ ფუძედ, ეყრდნობა მთელი თავისი არსებით და ცდილობს ამ მომენტით დაფაროს მთელი რიგი მიუტევებელი ისტორიული შეცდომები. განა მენშევიკები ხელიდან გაუშვებდნენ დემაგოგიის ამ უძვირფასეს საშუალებას? მათ ძალიან კარგად იციან სადაც შეიძლება მოწინააღმდეგისათვის დარტყმა და აკი იყენებენ ამ მომენტს იმდენად კარგად, რომ ყველას ავიწყებენ იმ ცოდვებს, რომელნიც მათ მიუძღვით ჩვენი სამშობლოს წინაშე. და ხდება საკვირველი ამბავი: ნაცვლად საბრალდებო სკამზე ჯდომისა, თითქო პარტიამ თავი იმართლოს იმ უნდობლობის გამო, რომელიც მიუძღვნა ხელისუფალ მენშევიკებს ყველა არა მენშევიკურმა ძალებმა—დღეს მენშევიკები თვითონ გამოდიან ბრალმდებლის როლში და სხვას ასამართლებენ! დიაღ, სიყოჩაღეც ასეთი უნდა!

მაგრამ ჩვენ ავიღოთ თვით ეს უმთავრესი მომენტი მენშევიკების რეზოლიუციისა: ჩვენ გვინდა ამ კითხვას მივსცეთ პასუხი იმიტომ, რომ მსგავსი კითხვებით ჩვენც მოგვმართავენ, რომელნიც ვალიარებთ და ვიცავთ საერთოდ საქართველოსათვის კომუნიზმის სისწორეს.

ერთხელ და სამუდამოთ უნდა განვაცხადოთ: ყველაზე უმჯობესი კომბინაცია ერისათვის ნეიტრალიტეტის მდგომარეობაა. ბატონებო, დაგვანებეთ თავის ნურც მერჩი, არც გერჩი, მე ჩემთვის მინდა ვიყო—აი ის ჩვეულებრივი აზრები, რომელიც ყველას აკერია პირზე და რომელიც პოლიტიკურად მოქარგული მენშევიკების იდეურ საგანძურს შეადგენს. მაგრამ ეს დებულება არა თუ დაუშვებელია თანამედროვე პოლიტიკური მოღვაწისათვის, პირდაპირ აბსურდია უბრალო წარმოდგენისთვის, ვისთვისაც იოტისოდენათ ცნობილია საერთაშორისო მდგომარეობა.

არ არსებობს არც ერთი დიდი თუ პატარა სახელმწიფო, რომელიც თავის საკუთარ ცხოვრებას საკუთარის ნებისყოფით აწყობდეს, განსაკუთრებით ისეთი გეოგრაფიული მდებარეობის ქვეყნებისა, როგორიც არის საქართველო. ხან წყნარია ჩვენი ცხოვრება, ხან კიდევ უფრო მშფოთვარე და გაურკვეველი, მაგრამ არსებითად ჩვენი ქვეყანა არის მსოფლიოს ძალთა ყურადღების კვანძი და ამ კვანძზე ხან დიპლომატია შეჯერდება, ხან კონფერენცია და ხან იარაღში ჩამსხდარი სამხედრო ძალა.

ამბობენ, რომ რუსის ჯარი მოიყვანა მახარაძემ, ორჯონიკიძემ, ელიავამ და სხვებმა. ამ აზრსაც გასავალი აქვს ჩვენს მასსაში და ჩვენ კი გადაჭრით ვამბობთ: ეს არის უდიდესი უმეცრება. აქ მახარაძენი, როგორც პერსონები არაფერს შუაშია. რუსის ჯარი აქ შემოვიდოდა ყველა ორჯონიკიძეების გარეშე, ამათი დაუხედავათ და თუ გნებავთ, იმაში კი არ არის უბედურება, რომ რუსის ჯარში არიან მახარაძენი და ორჯონიკიძენი, არამედ ჩვენი ბედნიერებაც იმაშია, რომ რუსეთის ძალთა შორის იყვნენ და არიან ქართველი ძალები.

ბევრს აღელვებს ეს ჩვენი დებულება, ბევრის სული აფორიაქებულია არსებული მოუწყობლობით და ვერ გაიგებს ამ ჩვენს აზრს. დავამშვიდებით, წყალნი წავლენ და წამოვლენ, ისტორიული ინტერესები და ფაქტები გატიტვლდებიან და თქვენც აშკარად დაინახავთ ჩვენი მთავარი ხაზის სიმართლეს.

საქართველო არასოდეს არ ყოფილა ნეიტრალი. ჩვენ გვინდა ნეიტრალიტეტი, ეხლაც ვქადაგებთ, როგორც უმაღლეს ვენს საოცნებო საგანს, როგორც იდეალს არსებითად სოციალისტურს, მაგრამ კაპიტალისტური წყობილება ყოველ ... გადადგმაზე ანგრევს ამ ჩვენს ოცნებას და ბრძოლის მიზნად გვისახავს მას. ყველა ხედავდა, ამ მოკლე ხანში ჩვენში შემოდიოდნენ თათრები, ფრანგები, გერმანელები, იტალიელები, ინგლისელები, შემოდიოდნენ ჩვენი სუვერენიტეტის წინააღმდეგ, სჭამდნენ ჩვენს პურს, იდგნენ ჩვენს სახლებში, რისი წაღებაც შეეძლოთ—გაჰქონდათ კიდეც და ამას სჩადიოდნენ იმდენად რამდენადაც ამას მოითხოვდა მათი ჯიბე, მათი სიმდიდრე და სიღარიბე.

დაკვირვებიხართ როდესმე ამ მოვლენას? ვინ უცხადებდა ინგლისს ომს აქ, ჩვენში, რომ ძლიერი ჯარით შემოდიოდა? განა ჩვენ როდისმე გამოვიწვიეთ ინგლისი? არა, ინგლისი და სხვა ძალები ჩვენში შემოვიდნენ იმ დიდი მიზნებისათვის, რომელიც მათ აქვსთ აზიაში და ნურავის გონია, რომ დღეს ინგლისს დავიწყებული აქვს ჩვენი ქვეყანა, ჩვენი სამშობლოთი სარგებლობის გრძნობა. არა, ჩვენ უნდა მოველოდეთ ჩვენი ქვეყნის მიმართულებით გაცილებით მეტს ამბებს, ვიდრე დღემდე გვინახავს; მოველოდეთ უნდა ბევრის ატანას, ვინაიდან დიადია ის ისტორიული ფერხული, რომელშიაც ჩაითრია ჩვენი ქვეყანა ისტორიამ.

ხალხი ხედავს ერთ რამეს: ინგლისი შემოვიდა არა ბრძოლით, არამედ უბრძოლველად, მშვიდობიანად. ეს აიხსნება არა ბოლშევიკების სიგიჟით და ინგლისელების სიკეთით, არა, ეს აიხსნება მხოლოდ მენშევიკების მთავრობის დამოკიდებულებით. მენშევიკები სისტემატიურად შორდებოდნენ ბოლშევიკებს, უახლოვდებოდნენ ანტანტას ანტანტის შემოსვლას ის მარილით ხვდებოდა, ბოლშევიკებს კი საწამლავით. აი ამიტომაც პირველი დადიოდა ცერემონიალი მარშით, მეორე კი—მახვილით.

ჩვენ ერთხელაც არ უნდა დავივიწყოთ უმთავრესი მნიშვნელობის ფაქტი: ჩვენს წინაშეა ნორმალური ცხოვრების კაპიტალიზმი კი არა, არამედ ბრძოლის სასწორზე გატანილი კაპიტალისტური ცხოვრება, დღეს ან უნდა მოკვდეს, ან გამარჯვება მიიღოს კაპიტალიზმმა. ასე სდგას საკითხი. ინგლის-გერმანიის ბრძოლის დროს განა გერმანიას სურდა ლუქსემბურგის დანგრევა?—რასაკვირველია არა. მაგრამ ომის სტიქიონი აუცილებლად მოითხოვდა ლუქსემბურგის და ბელგიის გადალახვას და ვინც უნდა ყოფილიყო გერმანიის ბელადი—კაიზერი თუ ლენინი—ერთნაირად გაივლიდა ისტორიულ გზას.

დღეს კაპიტალიზმი იბრძვის არსებობისათვის, სოციალიზმი კი—გამარჯვებისათვის. ამ გიგანტურ ძალთა ჭიდილში ჩანასკვულია არა მარტო განყენებულ იდეათა—სოციალიზმის და კაპიტალიზმის ჭიდილი, არამედ ცალკე ერთა, კლასთა, პარტიათა ინტერესები. ჟორდანიამ დაჰყო ეს ბრძოლა ორ ნაწილად: რუსეთის კოალიცია მან დასახა ბარბაროსობად, ანტანტისა—კულტურად, მაგრამ დღეს ხომ ყველა ხედავს, რომ რუსის მუშაკის გულის ძგერა ამავე დროს ყოველ გერმანელის იდუმალი ოცნებაა და მთელი გერმანია იმ დღეს ლოცულობს თუ როდის ჩასცემს ძახვილს ანტანტას რუსეთის ძალა. აქ უკვე ცხადია, რომ რუსეთის ძალას უკავშირდება გერმანიის ძალაც, ესე იგი პირველხარისხოვან კულტურის ძალაც და რუსეთის მთავარ ხაზის ბარბაროსობაზე ლაპარაკიც შეუძლებელია.

თვით ამ დაუოკებელს ისტორიულ ბრძოლაში, რომელიც მიწის, ქარხნის, სახლების და ავეჯეულობის სოციალიზაციით ებრძვის ანტანტას, მის სამიკვიდროს—საკუთრებას ქარხნის, სახლის, მიწის და ავეჯის—ეს ბრძოლა უეჭველად არის სოციალისტური, მაგრამ ამ დიდს ბრძოლას თან ერთვის ნაციონალური არსებობის, დაცვის და განვითარების მოტივები. ყოველი სოციალისტური ბრძოლა არის ამავე დროს ბრძოლა ეროვნულიც თუმცა ჩვენში ეს მეტად საპასუხისმგებლო დებულება არა თუ არ ესმის ჩვენს მტრებს, არ ესმის ბევრს ჩვენს პარტიულ ამხანაგსაც.

არის თუ არა რუსეთში რევოლიუცია?—დღეს თვით ეს საკითხია წამოყენებული, ჩვენთვის საკითხი არ არსებობს, ჩვენ რუსეთის ძალებში ვხედავთ სოციალისტურ ძალას და ბევრი ნაკლიც რომ ჰქონდეს ამ ძალას, საჭიროა ამ ნაკლის აღნუსხვა, მაგრამ თვით ამ ნაკლით რუსეთის რევოლიუციის ხასიათი არ მოისპობა. ჩვენ კიდევ მეტსაც ვიტყვით, შეიძლება რუსეთის რევოლიუციის ძალთა იმპერიალიზმთა ძალებთან ჭიდილში საგრძნობლად დავზარალდეთ

ქონებრივად, ზნეობრივად, კულტურულად—თვით ამ უკიდურეს შემთხვევაშიაც ხასიათი და საერთო გეზი რუსეთის რევოლიუციისა არ დაკარგავს სოციალისტურ ელფერს, სოციალისტურს შინაარს.

რუსეთის რევოლიუცია ან უნდა დაიღუპოს, ან უნდა მოსპოს ანტანტა. რევოლიუცია და სოციალიზმი რუსეთისა და გერმანიისათვის უდიდესი ეროვნული საქმეა. აი დღესაც, ამ წუთშიაც არსებობს საოცარი ბრძოლა რევოლიუციისა და იმპერიალიზმის შორის, ეს ბრძოლა ევროპაშიაც არის, აზიაში, ძალები დაეძებენ მოწინააღმდეგეთა სუსტ მხარეს და სცემენ ამ სუსტს მხარეში. დღეს ანტანტის ეს სუსტი მხარე აზიაშია და რუსეთი მთელი თავისი ძალით მოიწევს აზიისაკენ.

ვის ეძებს რუსეთი აზიაში?—საქართველოს?—რასაკვირველია არა, არც აზერბეიჯანს—როგორც ასეთებს. მართალია, რუსეთს ეს ქვეყნები სჭირია, თავისი საერთო მთავარი მიზნებისათვის, მაგრამ რუსეთის ბრძოლის პირდაპირი მიზანი არის დიდი ბრიტანეთის მსოფლიო—ინდოეთი, სადაც უნდა მიაყენოს ჩაეცეს ანტანტას ხელმძღვანელს მტკივნეულ ადგილს. რუსთაველის ქუჩაზე გამვლელ რუსის ჯარის კაცს უნდაც შემთხვევით ჰკითხეთ—სად მიდის იგი და თქვენ გიჩვენებს ის ხან სტამბოლის მიმართულებას, ხან ავღანის მიმართულებას. აი, აქეთ არის ბოლშევიკების სიცოცხლის მიმართულება და ეს მთავარი ხაზი მხოლოდ მაშინ შეიცვლება თუ დასავლეთის ავდრიანობას ევროპა დაასწრებს. იმ დროს ჩვენ ვნახავთ, რომ რუსეთის შეიარაღებული ძალები პრობლემის ქვეშ დააყენებენ ეხლანდელს ბურჟუის სახელმწიფოებს და მოხდება ორი გიგანტის შეერთება—რუსეთის და გერმანიისა.

ბევრი ვერ შეიგებია იმ აზრს, რომ ჩვენს წინაშე მოქმედებენ არა მარტო აგიტატორები, არამედ დიდი მილიტარული ძალები. ყველა რევოლიუცია მუდამ ქმნის თავის ჯარს და რუსეთის რევოლიუციაც იმიტომ არის ესოდენ მტკიცე, რომ იგი მძლავრია მრავალრიცხოვანი გაწვრთნილი ჯარით. ჩვენ ვიცით, ეს ჯარი მძიმე ტვირთად აწევა რუსეთს, იგი ეხება სხვა ერებსაც, ჩვენც ვგრძნობთ ამას, მაგრამ ამის მიუხედავად რუსეთის რევოლიუციის ჯარის არსებობა, მისი საბოლოო მიზანი, გამარჯვება, კაცობრიობას მიუძღვნის იმ წყობილებას, რომელსაც სოციალიზმი ეწოდება.

ასეთია მოკლედ შინაარსი იმ დიდი ბრძოლისა, რომელიც დღეს მსოფლიოს მასშტაბით სწარმოებს. მრავალი ნაკლი პრაქტიკული მუშაობისა ამ შინაარს ვერ მოსპობს, ბევრი ადამიანი ცდილობს ამ მოძრაობის გამოყენებას ისე, როგორც ყოველთვის მრავალი ვიგინდარა იყენებს დიდ მოვლენებს თავისი მიზნებისათვის. მაგრამ მთავარი ხაზი რუსეთის რევოლიუციის ძალებისა აშკარა რევოლიუციურია, ეს შემოქმედება სახიერდება ეკონომიურს, სოციალურს და კულტურულს სფეროში და გაფართოვება ამ სფეროსი, რევოლიუციის ტალღების საბოლოოდ სპობს იმ ზღუდეს, რომელსაც ანტანტა ეყრდნობა.

არავითარი ამის მსგავსი არა სჩანს მენშევიკების გეგმებში. საბრალო, მეშჩანური, უაზრო და უმიზნოა მთელი მათი რეზოლიუცია. ვერალი პარტიული ანგარიშები, დაბრმავება დიდი პრობლემების წინაშე, გარიყვა, სრული პოლიტიკური იზოლიაცია და არსებითად ანტანტას კუდში მოქცევა—აი ჟამნამდროვე მენშევიზმი. მისი რეზოლიუცია მარქსიზმის სიმაღლეებიდან მეშჩანურ ფსიხოლოგიამდე და აზროვნობამდე დაცემა—აი ერთ დროს მრგვინავი რუსეთის სოციალ-დემოკრატიული პარტიის ისტორია, ეს ბედი ეწია ნაწილობ მენშევიზმა ჩვენშიაც, ამ გზით აპირებს არსებობას. ვნახოთ, მ ლე მოვესწრებით, როი ასეთი ძალა მალე გაიშხლართოს ისტორიულ სამლავში.

თედო ღლონტი.

პრესა

„კრასნი ვოინის" ი. ანამწრომელი კვლავ აშუქებს საკითხს, თუ როგორ მდგომარეობაში იმყოფება დღეს საქართველო დამოუკიდებლობა და როგორი არის და უნდა იყოს ამ დამოუკიდებლობისადმი რუსეთის წითელი არმიის დამოკიდებულება წერილში: „რატომ მოვიდა რუსეთის წითელი არმია საქართველოში."

„ყველამ, როგორც ქართველებმა, ისე რუსის თანამოქალაქეებმა, აგრეთვე დასავლეთ ევროპის იმპერიალისტებმა უნდა გადაჰკრილათ [illegible] გარდაუვალი ფაქტი: საბჭოთა საქართველო სრულიად დამოუკიდებელი რესპუბლიკაა, როგორათაც ითვლებოდა ძველი მენშევიკური საქართველო. განსხვავება იმაშია, რომ ის ცრუ სოციალისტური, ნამდვილად კი ბურჟუაზიული ქვეყნიდან, გადაიქცა მუშათა და გლეხთა და პროლეტარიატის ქვეყნად. ეს კიდევ ცოტაა; საქართველო შეიქმნ ახლა კიდევ უფრო დამოუკიდებელი ვინაიდან იგი განთავისუფლდა ევროპიული კაპიტალის უღლის თანდათანი დამონავებისაგან, რომელიც აუცილებლად უნდა გადაქცეულიყო პოლიტიკურ დამონავებათ სათნოიან მფარველების; აგრეთვე იგი განთავისუფლება იმპერიალისტური დიპლომატიის მიზნების გავლენისაგან.

რად მოვიდა მაშ საქართველოში წითელი რუსეთის არმია? ხან გულუბრყვილოთ, ხან კი ეშმაკურათ კითხულობენ მცხოვრები რუსი და ზომის გადაცილებული და უნდობელნი ქართველი პატრიოტები. დამნაშავე ვუპასუხებენ პირველნი:

ალბად მას შეეძლო მოსულიყო იმისათვის, რომ ხელახლად შემოერთებიათ რუსეთისათვის მოწყვეტილი საქართველო.

მეორენი ამბობენ, ხშირად კი ფიქრობენ ამასავე.

და თუ ამგვარი ზრახვები არ არის, აგრძელებენ შემდეგ [illegible] რუსები, [illegible] რუსის მშრომელების სისხლი [illegible] და ჯარი ამ შემთხვევაში შემდეგ არ უნდა დარჩეს საქართველოში.

საბჭოთა სისტემის მტრები საქართველოში მალით ევლაუქებიან ამ აზრს, რომ წითელი არმიის დარჩენას საქართველოში სხვა მიზანი აქვს გარდა იმისა, რომ შტიკების ძალით გაამაგრონ ძალით თავს მოხვეული კომუნისტური ძალა-უფლება ქართველ ხალხზედ.

ასეთი მოსაზრებები როგორც კი გასმის რუსეთის წითელი ჯარის რიგებს ზოგი მათგანი იცნე ა და იქმნება ნიადაგი გაუგებარი შეკითხვებისა.

ამიტომ დროა ნათლად და პირწმინდათ შევიგნოთ, თუ ნამდვილად რისთვის მოვიდა საქართველოში საბ ლოვანი რუსეთის წითელი არმია.

რა თქმა უნდა არა იმისთვის, რომ თავის შტიკის საშუალებით შემოუერთოს საქართველო რუსეთს, ან და ძალით გაავსოს მასში უცხო ძალა.

რომ წითელი არმია ამგვარი მიზნებით შემოსულიყო, ის დაემსგავსებოდა ძველ მეფურ ჯარს დაკარგავს და ყოველივე მორალურ ძალას, რომელიც მას ქმნის დაუმარცხებლად.

ამ შემთხვევაში ის უღალატებდა თავისივე თავს და უღალატებდა იმ მუშურ-გლეხურ რუსეთს, რომელიც არის მისი ხორცი-ხორცისგან და სისხლისგან.

ამ შემთხვევაში ის გადაიქცეოდა რევოლიუციონური ძალისა, ყველასგან შეყვარებულისაგან, ჩვეულ ძალად, საშიშროებად თავისუფალი საკუთარი სამშობლოისათვის იმიტომ, რომ თუ იგი ძალმომრეობას იხმარდა სხვის ხალხზე, იგი არ დაიხევდა ასეთი ძალმომრეობა მოეხდინა თვით რუსეთის მუშა და გლეხებზე.

ის მოვიდა აქ უწინარეს ყოვლისა იმისთვის, რომ მოეხმაროს, მოტყუებულ, ქართველ მუშებსა და გლეხებს მიიყვანოს სოციალური რევოლიუცია მშრომელთა სრულ განთავისუფლებამდის, რომელიც შეწყვეტილი იყო მთავრობით და ძალმომრეობით.

ის თავდადებით იცავს თავის სისხლს ტფილისის სიმაგრეებთან, მთავალ ქედებთან, სურამის უღელ-ტეხილთან და რიონის მიდამოებში, იმისათვის, რომ გაენთავისუფლებია საქართველოს პროლეტარიატი ცრუ სოციალისტებისაგან, რომელიც მიაქანებდა საქართველოს მშრომელთ ბურჟუაზიულ-კაპიტალისტურ წყობილების უღლის ქვეშ.

წითელი არმია მოვიდა, რათა გაენთავისუფლოს მოძმე ქართველი ხალხი მონობისა და ევროპიული კაპიტალის უღლისაგან და ანტანტის მტამცლური მიზნებისაგან.

აქ ის იბრძოდა, როგორც მშობლიურ მუშა და გლეხთა რუსეთისათვის. რომლის წინააღმდეგ გარეშე ქართველი მასის [illegible] და გრძნობისა, საქართველოში [illegible] ბუდე ყოველგვარი ანტრიგებისა და შეთქმულებისა, მზადდებოდა ბაზა დაცემისა ანტანტის დაქირავებულთაგან.

ბოლოს და ბოლოს რუსეთის წითელი არმიის მოსვლით საქართველოში მის მშრომელებთან შეთანხმებით, შეიქმნა ახალი დასამყარებელი პუნქტი პროლეტარული თავისუფლებისა, რომ ამ განმტკიცებით საშუალება ექმნეს მას წაიწიოს შემდგომისაკენ, მშრომელ მასებთან დასავლეთში და მით ჩამოაგდოს [illegible] საერთაშორისო კაპიტალის.

[illegible] ცხადია თუ რისთვის უნდა დარჩეს წითელი ჯარი თავისუფალ ქვეყანაში.

ქართველმა პროლეტარიატმა გაიმარჯვა რუსეთის ჯარის დახმარებით საკუთარი მტრების წინააღმდეგ: მისი მშობლიური ქვეყნის მუშათა და გლეხთა მთავრობა ჩადგა სათავეში მმართველობის. მაგრამ ეს მმართველობა ჯერ კიდევ ახალგაზრდაა, ჯერ კიდევ გაუმაგრებელია, რომელმაც ჯერ ვერ შესძლო საკუთარი სამხედრო ძალის შექმნა მისი მტრები კი კიდევ მრავალ-რიცხოვანი და განურჩეველნი არიან ბრძოლის საშუალებებში; და იმათი შესაკავებლად საჭიროა შეიარაღებული ძალა რუსეთის წითელი არმიისა.

[illegible] არის საჭირო ეს ძალა [illegible] ქართველი პროლეტარიატისათვის, რათა მან [illegible] შესაძლებლობა [illegible] და თავისუფლების იმპერიალისტური ანტანტისაგან, რომელთაც ქმნიდა და უძახის საქართველოში მისი მოძალადე ყოფილი მთავრობა.

ბოლოს წითელი არმია, არა მარტო სამხედრო ძალაა, არამედ მას აქვს ორგანიზატორული მნიშვნელობაც.

ნამდვილის რა გ. კლერი, თუ რა ორგანიზატორული მუშაობა შეუძლია რუსეთის წითელ არმიას საბჭოთა სისტემის შექმნაში ადგილობრივ და დახმარება.

ამგვარად წითელი არმია ქმნის საქართველოში დიდ საქმეს საქართველოსათვისაც და მსოფლიო პროლეტარიატისათვისაც და საკუთარი. მუშათა და გლეხთა რუსეთისაც.

ტფილისი უნდა გაიწმინდოს

რუსეთის დიდი რევოლიუციით შეშინებული ბურჟუაზია ერთად ერთ თავშესაფარს საქართველოში ეძებდა. ამით აიხსნება სწორედ კონტრ-რევოლიუციონერთა ის დიდი გადმოსახლება ჩრდილოეთიდან სამხრეთისაკენ, რომელიც ამ უკანასკნელ სამი წლის განმავლობაში სწარმოებდა. ასობით და ათასობით გამოქცეული შავი ელემენტები აწყდებოდა ჩვენს დედაქალაქს და დაბოლოს ისე გაივსო ის ამ ელემენტებით, რომ სუნთქვაც აღარ შეიძლებოდა. მთელი შენობები, რომელნიც ცოტათ თუ ბევრად ვარგოდა საცხოვრებლად, ამ გამოქცეულ პირთ უვარდებოდათ ხელში ეს ადვილი გასაგებია, თუ მხედველობაში მივიღებთ იმ გარემოებას, რომ ჩვენში ბინის საკითხის შესახებ ან არავითარი კანონი არ არსებულა ან, თუ არსებობდა ისიც მხოლოდ სქელ ჯიბიანობის სასარგებლოდ. მაშინ როდესაც ბურჟუაზიული წრეები ბინას 6—7 ოთახით არ კმარობდენ, მაშინ როდესაც ისინი განცხრომით ცხოვრებას ეწეოდენ საქართველოს მშრომელი მასა ქუჩა-ქუჩა დაწანწალებდა ბარგ აკრეფილი, მშიერ-მწყურვალი, ბედისაგან და კაცისაგანაც საცინლათ აგდებული. ყოფილი მთავრობა სიტყვით დარაჯათ უდგა მშრომელ მასას, საქმით კი ბურჟუაზიულ წრეების გამაგრება-გამტკიცებას ემსახურებოდა. დღეს კი, როდესაც საქართველოში ნამდვილი რევოლიუციონური დროშა ფრიალებს და როდესაც მართვა-გამგეობა ჩვენს მუშათა და გლეხთა ხელშია, თავისთავად ცხადია ასეთ მოვლენას ადგილი აღარ ექნება. მხოლოდ ტფილისის გაწმენდა კონტრ-რევოლიუციონურ და სხვა ზედმეტ ელემენტებისაგან არც ისე ადვილია, როგორც ეს ზოგიერთებს გონიათ. მართალია ბევრი შავი და ყვითელი ელემენტი გაიქცა, მაგრამ აქ დარჩა მათი ოჯახობა და ნათესაობა, რომლებიც მათზე ნაკლებ საშიშონი არ არიან. ბევრი საუცხოვო ბინებია ასეთებს ხელში. ჩვენი წესები მათ კარგათ იციან და ამიტომ ამ თავიდანვე შეუდგნენ თავიანთ ბინებში ნაცნობების შეხიზნებას. ამ კატეგორიას უნდა მიუმატოთ ყველა ის, ვინც ტფილისში ცხოვრობს და საქმე კი არავითარი არა აქვს. ასეთებიც თფილისში ცოტა არ მოიპოვება. მოეპრიანა ამა თუ იმ პირს თავის ცოლშვილის ქალაქათ ცხოვრება, აიკრა გუდა-ნაბადი და ამოყო თფილისში. რით უნდა იცხოვრონ ასეთებმა თუ არა სპეკულიაციით.

ამიტომ ამ თავითვე მტკიცე ნაბიჯი უნდა იქნეს გადადგმული ქალაქის გასაწმენდათ. სირცხვილია და მასთან ერთად მიუტევებელი დანაშაული, რომ უსაქმოთ მოყიალე ვაჟ-ბატონებმა ჩვენის ოფლით და ვაი-ვაგლახით დამუშავებული პური სჭამონ. დაუშვებელია, ჩვენ მუშა-მოსამსახურეებს ბინა არ გვქონდეს და უქმად მყოფი ელემენტები კი განცხრომით ცხოვრობდენ. და აი ვისაც სურს თფილისში ნორმალური ცხოვრების დამყარება, მან პირველათ ყოვლისა უნდა იზრუნოს და იფიქროს მის გაწმენდაზე. ეს აუცილებელია. (ქართ. „კომუნისტი").

ჰავრ.

კომუნა და ალეგმიცემის ოინბაზები

რევოლიუციამ ქართველი მშრომელი მასა იხსნა რუსული [illegible] პოლიტიკურ-ეროვნული კრიზისისაგან, მაგრამ კომუნამ არა თუ უნდა მოსპოს, თუ რამე ნაშთია კიდევ საქართველოში, იმ ხალხი ჰამია პოლიტიკისა, არამედ უნდა გაანთავისუფლოს ქართველი მშრომელი მასა ეკონომიური ბატონობისაგანაც, რომელიც მელთ უპყრია ალებ-მიცემის ოინბაზებს.

რადგანაც მომხმარებელთა შორის უმეტესობა ნამდვილ ნახევრად პროლეტარია, უპოვარ უქონელი; სწორედ ამ უკანასკნელის ინტერესი ყოვლის უმალ ლეს უნდა დაყენებულ იქმნეს. დღეს ამ რიგებიდან ყველაზე უფრო საცოდავი მასწავლებელია. ყველგან ცხოვრების სიძვირე ზღაპრულად მატულობს. მასწავლებელი კი, თუმცა დებულობს ვითომ გადიდებულ ჯამაგირს, მაგრამ მაინც ყოვლად მცირეს, რომ ცხოვრების სიძვირესთან ბრძოლა შესძლოს, განსაკუთრებით ვინც ოჯახის პატრონია. მაგალითად მოვიყვან საშუალო კატეგორიის მასწავლებელს, რომელსაც ორი ხუთ წლეულის, რვეულების სასწორებელი და ოცდა სამი გაკვეთილისთვის თვიურად ხელში ეძლევა ათას ხუთას სამოცამდე თუმანი. ცოლშვილი რომ ჰყავდეს სარჩენი ასეთ მასწავლებელს მათი საცოდაობის მოწამე ან უნდა გაგიჟდეს, ან თავი მოიკლას, რადგანაც ერთი კაცისთვისაც არ კმარა ხსენებული ჯამაგირი ლობიოსაც კი დანატრებულია იგი, არა თუ ხორცსა, რძეს, ყველს, კვერცხს, შაქარს და ბევრ სხვა რასმე, რაც პირველ საჭიროების საგანია. მთავრობამ გამოსცა ნიხრი იგივე ტაქსა, მაგრამ ნირი შეშლია კაცსა, რადგანაც იმავ დროს თუ რამ იშოვება გასასყიდი ხელოვნურად დაცალიერებულ მაღაზიებში, ისეთ ფასად იყიდება, რომ მთავრობის ნიხრს ერთი ათად ჰმატობს.

რა ჰქმნას პროლეტარმა. როცა შაქრის ფუთს ათას ორას თუმანს გირ. ეუბნებიან, ხიზილალას შვიდას თუმანსა? ჩემს პატარა წერილში „შრომის სკოლისთვის", რომელიც სოციალისტ-ფედერალისტის მეორე ნომერში მოვათავსე, ვამბობდი, შრომის სკოლა უნდა იყვეს მშრომელთათვის მეთქი, ეხლა კი, თუ არ აილაგმა სპეკულიაცია, მდიდარ სპეკულიანტებს ლონისძიება ეძლევათ ყველაფერი უკლებლივ იყიდონ, მშრომელ პროლეტარიატს [illegible] ოლეს, როცა მადაზიის ვიტრინებში გამოფენილი [illegible] კარაქს და სხვა მსგავსებს, რაც დღევანდელი პოტოკრატების გემრიელ ლუკმად გადაქცეულა. თუ ზოგი რამე საჭიროება პროლეტარისთვის მიუწვდომელია, სწორედ მდიდრისათვის იქმნება იგი. არ კმარა გადამალული საქონელი გამოაშკარავდეს. ნონ, საჭიროა, მთავრობის გამოცემული ნიხრი არ დაეცეს ძირს.

კომუნისტური წესწყობილების დროს სიც თუ ვერ მოვაბერბეთ ალებ-მიცემის ოინბაზობის მოსპობა დავამტკიცებთ რომ სპეკულიაცია უდიდესი საშინელება საპყრობილე ყოფილა, რომლის შემუსვრაც პროლეტარიატს ვერ შესძლებია, ხოლო მშრომელთა მასა უმრავლესი პყრობილნი რომელნიც გაუშვირნენ სოფელსაც და ღმერთსაც.

შოთა რუსთველი როცა ავთანდილის პირით ამბობდა, ღმერთი არ გასწირავს სოფლისგან განაწირ კაცსაო, სწამდა, რომ ამ ქვეყნად კიდევ ტრიალებდა მადლი, რომელიც მშრომელს არ გაუმწარებდა სიცოცხლეს. დღევანდელი შვილებმა, რომელნიც ქართველის მედგნენ, მგზნებარებმა, საქმით უნდა დაამტკიცონ ქვეყანას, რომ ჯერ კიდევ არ მომკვდარა წამება მათი დიდი წინაპრისა.

ა. მ.

ჩვენი კონფერენცია

გორისკომის უკანასკნელმა [illegible] დამტკიცდა, რომ ტფილისის კონფერენცია მართლა ნაჩქარევი მოწვეული ყოფილა. ჩვენში შიშიც გამართლდა არ აღმოჩნდა ის მომზადება, საკუთარი მდგომარეობის შეცნობა, [illegible] ხასიათის სიმტკიცე და [illegible] რაიც საჭირო იყო [illegible] თვის. მართალია ტფი[illegible] ები ორგანიზაციული [illegible] მულნი გამოდი[illegible] ჩვენ იმედი [illegible] ლი არ [illegible] [illegible]ვისი დანიშნულება და მნიშვნელობა სრულებით დაკარგა. ამ კონფერენციამ მოქმედებით დაამტკიცა, რომ მას ქონდა შემუშავებული, რა უნდა გაეკეთებია, არც მის მომწვევ ინიციატორს ჯგუფს ქონია შემუშავებული გეგმა, მლიათაც გზა უნდა მიეცა კონფერენციის მსვლელობისათვის. ამით აიხსნება, რომ კონფერენციაზე ზოგიერთი [illegible] ბრობა მდებოდა და მისი მოწყობა უნაყოფოდ ჩატარდა. ამ გაუგებრობასთან კონფერენციის უნდებოდა რაიმე რეგლამენტი ბრძოლა. ამას კიდევ ემატება და ასეთი „დელეგატები", რომლებიც „ო-ნე" და „პ-ი" მ. ბრძანებებით, რომლებიც იმპროვიზაციონერობას ისე [illegible] ბენ, რომ უთუოდ მალე [illegible] კონფერენციას. მაგრამ თუ კი [illegible] დანიშნულების სიმ ლლეზე [illegible] ხაც უნდა მოესპო კერძო ინ[illegible] ბის თავგასულობა, (მაგრამ [illegible] რომ, მგონი, თითონაც მას [illegible]

უკანასკნელი კრების დღი[illegible] გორისკომისა იყო სრული [illegible] ზოგიერთი დელეგატებისა. [illegible] სამაზე მისცა ტერიტორიანც [illegible] ნიას თავისი მრეტენზიები [illegible] ბინათ. სრულიად გაუგებარია [illegible] მის შემდეგ. რისთვის იყო [illegible] ფერენცია მოწვეული თუ [illegible] აკეთებდა. ნუ თუ მეორე [illegible] ციის მოსაწვევად შესდგა [illegible] გამოდის რომ კონფერენციი[illegible] ვია. გორისკომის დამარცხებ[illegible] კოში კი—მეორე კონფერენცი[illegible] ვად და ალ თ მეორე [illegible] წვევს და ასე გაკეთდება [illegible] სადასე არსებითი მიზანი [illegible] ციისა არაფერი ყოფილა?

მაშ რათ შევიკრიბეთ: [illegible] გაუგებარია მუშაობის შეწ[illegible] თალია ცოტა დრო გქონდ[illegible] აქაც ბევრის გაკეთება [illegible] და თუ აუცილებელი იქნებ[illegible] გადიდებოდა. შეიძლება [illegible] ციისთვის ძნელი იყო მუშა[illegible] ნაჩქარევ დელეგატებთან [illegible] არიან ტერიტორიალი „[illegible] და „კ—ნია", მაგრამ საქმ[illegible] რომ თქვენ სწორედ აქ [illegible]

...ინამო შრომის უნარი, მეტადრე ასეთ დროს, როდესაც აუცილებელი საჭირო საკუთარ ცხოვრებაზე ზრუნვა.

მინდა გკითხო, რა მორალური უფლება ჰქონდა გორიუნკოვს, რომ წყალს უკატანა მოწინავეთა ინტერესები და ქმედები და წელს პირამშრალი დატოვა ისით უნდოდა გაემართლებინა თავი. დროის მოწინავეობა საბუთი არ არის. შეგვეძლოთ [illegible] შემთხვევაში ორ სხდომაზე მეტი გვყოლოდა მაგრამ თუ გული გულობს ქალდ ორი ხელით იშმევაო.

მუშაობა შეწყვიტეთ მაშინ, როდ საც შეგვეძლოთ უკანასკნელი დღებით უზრუნველ-გყოთ მთელი მომავალი წელიწადი და ის თვეები, მანც მინამ მესამე კრ—ცია შეიკრიბებოდა. რით აუხსნათ [illegible] ჩვენი დელეგატების [illegible] მით.

რომ ჩვენ ნამდვილი ქართველები ვართ ტრადიციულმა ენერგიამ გაგვიტაცა. საქმეს დავიწყებთ, შემდეგ კი ხელს ავიქნევთ. მადლობის ღირსი არიან ვინც ასე გაიგო თავის მოვალეობის შესრულება.

ამ კონფერენციამ დაამტკიცა რომ მოწინავეობა ხშირი ყოფილა თავისი ცხოვრება მოაგვაროს.

ამას გვაიმჯობესებს ჩვენი დელეგატების მოქმედება.

ი—ი.

ქემალ ფაშის განცხადება

ტრაპიზონი. ანგორაში დიდ ნაციონალურ კრების წლის-თავის საზეიმო სხდომაზე ქემალ ფაშამ სთქვა:

„პირველი ოქმები შეკრება მოხდა 23 აპრილს 1920 წ. და ამ კრებამ თავს იდვა ხალხის მოვლა და მისი ინტერესების გამოსარჩლება და განუცხადა ამის შესახებ მთელ მსოფლიოს. მაგრამ ამის შემდეგ, სამშობლოს ზოგიერთმა უბადოუკემ შვილებმა სირცხვილისა და სინდისი დაკარგულთ, მოისურვეს მოეწყოთ გადატრიალება და დაეღუპათ სამშობლო ქვეყანა. ჩვენ შევძელით არეულობის ჩაქრობა და შევძლებთ აგრეთვე ხალხის [illegible] ამელას და განუმარტეთ მას მისი სასარგებლო ინტერესები. ოსმალეთის განთავისუფლების იდეის გარშემო მთელი ხალხი გაერთიანდა. ჩვენ მსოფლიო ომში დამარცხებულთ, თავს დაგვესხენ სხვა და სხვა მხრიდან ბერძნები, ფრანგები და ინგლისელები, რომელთაც სურდათ ჩვენი საბოლოოთ მოსპობა, მაგრამ ჩვენ შევძელით შეკავშირება და სათანადო პასუხი გავეცით მათ. ეხლა ჩვენი ლაშქარი ძლიერია დაიცვას [illegible] და ოსმალეთის ხალხის დამოუკიდებლობისა.

დიდმა ეროვნულმა კრებამ შეადგინა ისეთი ლაშქარი, რომ მოახერხა სათანადო დონეზე დაეყენებინა თავისი თავი და თავის ბრძოლა საშინაო და საგარეო პოლიტიკის წყალობით.

შინაური პოლიტიკა ეროვნულ კრებისა არის—დემოკრატიული. ჩვენ მოვდივართ ხალხთან და ჩქარა მივაღწევთ საბოლოოთ მიზანს, ჩვენი საგარეო პოლიტიკა ამაში მდგომარეობს, რომ ნება არ მივეცეთ ჩვენი ხალხის და ჩვენი ქვეყნის დამოუკიდებლობის შელახვისა. არც დიდი ეროვნული კრება და არც მისი მთავრობა არ არიან შოვინისტური და იმპერიალისტური. ჩვენ ვესწრაფვით მშვიდობიანობის დამყარებას აღმოსავლეთთან და დასავლეთთანაც. ჩვენ შევუთანხმდით ჩრდილო კავკასიას, ავღანისტანს, მესოპოტამიას და არაბეთის ტომებს, რომელთა მიმართ ჩვენ ძმურ პოლიტიკას ვაწარმოებთ. ჩვენ გვაქვს შეთანხმება სპარსეთის მთავრობასთან და ამ შეთანხმებას ვამაგრებთ. იმედი გვაქვს ახლო დაგვეირგვინდება ჩვენი დამოკიდებულება საქართველოსა და სომხეთთან. ჩვენი კავშირი საბჭოთა რუსეთთან კვლავ რჩება მტკიცე ძმურ კავშირათ“.

დასავლეთის შესახებ უნდა ვთქვათ, რომ ინგლისმა აქამდე ჩვენდამი დამოკიდებულობით დაამტკიცა მხოლოდ თავისი [illegible]. იგი მხოლოდ ეხლა [illegible] დათმობის გზას, როდესაც დარწმუნდა, რომ ვერ მოაგვარებს თავზე სევრის ხელშეკრულებას. ვიგონებ რა წასულ წელიწადს, როდესაც ჩვენ ომის დასასრულს ბოლომა გვახრჩობდა და გადავხედავ რა მიმდინარე წლის ამბებს ვამაყობ ჩვენის წარმატებით. ყველაზე უმთავრესი ის არის, რომ აღარ არსებობს სევრის ხელშეკრულობა. ოსმალეთი ვერ შეურიგდა დამარცხებას. მთელი მისი ხალხი აუსდგა და იცავდა თავის დამოუკიდებლობის უფლებებს. ანტანტას ჩვენ დამოკიდებულ ცხოვრებისათვის უღირს და უვარგისად მიგვაჩნდით. ჩვენი ტერიტორიის დანაწილება ხდება, მაგრამ ანტანტა შეცდა იმ დროს, როდესაც განათლებული ეროვნებანი მათ მიერ დაკავებულ ჩვენ ტერიტორიაზე ავიწროვებენ, ამცირებენ ქლეტინ ჩვენს მუსულმან ხალხებს—ჩვენს ქვეყანაში არა მუსულმანი ელემენტები ჩვენთან ძმურათ და სრულის დამშვიდებით სცხოვრობენ ჩვენი სახელოვან ლაშქრის იმრალის მფარველობის ქვეშ. დიდი ეროვნული კრების წევრთა რიცხვი 350 ავიდა, მეორე წლის დასაწყისი, „დამთავრა ქემალ ფაშამ“, საბუთს გვაძლევს ვიფიქროთ რომ იქნება ლამაზი განთიადი ჩვენი გატანჯული ხალხისა და ქვეყნისათვის“.

ახალი ამბები

— **საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოებაში.** კვირას აპრილის, 17-ს დილის 10-ნახ, სათზე მასწავლებელთა სახლში (ყოფილი ქართული კლუბი) მოხდება საქართვ. საისტ. და საეთნ. საზოგადოების ჩვეულებრივი კრება. პროფესორი ივ ჯავახიშვილი წაიკითხავს მოხსენებას „ბრძოლა საქართველოს მთლიანობისა და დანაწილების გამო მე-XV—XVI-ე ს.ს-ში კრებას გარეშეთაც შეუძლიანთ დაესწრონ

— 1-ლი ქართული საბუხჰალტერო კურსები ალ-საათაშვილისა. მოწაფეების საყურადღებოდ ვაცხადებთ, რომ სწავლა სწარმოებს კურსებზე კვლავინდებურად ყოველ დღე უქმეებს გარდა.

— ჯვარდიელი გრიგოლ არსენის ძე ჯინჭველაშვილი ირიცხებოდა გვარად. საგანგებო ბატალიონში: ვინც რაიმე იცის ამ კაცის შესახებ, ვთხოვთ გვაცნობოთ მისამართით: სადგური ცხინვალი, საყულიაში ვიქტორ ჯინჭველაშვილს.

— გვიბლიელი კალისტრატე ტონია მსახურობდა ბათომის სახალხო გვარდიის მესამე გუნდში, 17 თებერვლის შემდეგ ადარაფერი ვიცით. მელიქსედ ტონია სთხოვს ყველას თუ რაიმე ცნობა აქვს მისი ძმის შესახებ აცნობონ ტფილისში, ვლადიმერის ქ. № 14.

— შაბათობა. პირველი შაბათობა გადადებულია ტფ. კომიტეტის ბიუროს შეთანხმებით რაიონულ მდივნებთან 23 აპრილისთვის, ვინაიდან რაიონებში ხელახალი რეგისტრაცია არ არის დამთავრებული და რაიონული კომიტეტებიც არ არიან მომზადებული.

— **სოფლის მეურნეობის კომუნა** ინტელიგენტთა ჯგუფი გლეხებთან ერთად აწყობს კომუნალურ საფუძველზე სოფლის მეურნეობის სამუშაოს ბორბაში, გორის მაზრა. ბორმა ეკუთვნის მადალაშვილის და შეიცავს წისქვილს. ბაღს, ბოსტნებს და სახნავ მიწას.

— **ძეგლი კარლოს მარქს.** ქალაქის რევკომმა დაადგინა: ვორონცოვის ძეგლის მოხსნა და მის მაგიერ კარლო მარქსის ბიუსტის დადგმა მიენდოს კომისიას პროფ. კავშირებიდან, სადაც. ქალ. რევკომის წარმომადგენლათ დანიშნულ იქნება ამხ. კალაშნიკოვი, ვორონცოვის ქანდაკება, როგორც ფასიანი მასალა გადაცემულ იქნას სახალხო მეურნეობის საბჭოს განკარგულებაში.

— ცნობანი. შაბათს, 16 აპრილს შესდგება პედაგოგიური შაბათობა კ. დ. უშინსკის სახელობის კავშირისა გიმნაზიის შენობაში (ნიკოლოზის ქ. № 118) პროგრამა-კავშირის მოქმედების მიმართულების საკითხი და ა. გ. ჭერტერიანისა „შრომის სკოლაზე“ დასაწყისი საღამოს 6 საათ. შესვლა თავისუფალი.

— ორშაბათს 18 აპრილის საღამოს 5-საათზე კინო-თეატრ „მინიონის“ შენობაში დანიშნულია პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოს პლენუმის გაფართოვებული სხდომა პროფ. კავშირთა გამგეობების მონაწილეობით. დღის წესრიგი: 1. ტარიფი და მომარაგება. 2 შრომის დაცვა. 3 მუშათა დაზღვევა 4, მიმდინარე კითხვები სხდომაზე დასწრება საბჭოს და გამგეობის წევრთა სავალდებულოა. საბჭოს პრეზიდიუმში.

— **პეტრე კრაპოტკინის ხსოვნის დილა.** კვირას, 17 აპრილს დილის 12 საათზე. კონსერვატორიის ზალაში შესდგება პეტრე კრაპოტკინის ხსოვნის დილა. კრაპოტკინის ცხოვრებისა და მოძღვრების შესახებ მოხსენებას გააკეთებს ცნობილი ემიგრანტი და გარდაცვლილის ახლოზელი მეგობარი ვარლამ ჩერქეზიშვილი დილის პროგრამაში შედის აგრეთვე 2 მოხსენება. 1) კრაპოტკინის პიროვნება და შემოქმედება 2) კრაპოტკინი, როგორც ხელოვანი. მომხსენებელნი მწერალი ი. ნაკაშიძე და ლ. კრემერ შესვლა ფასიანია 50 მანეთიდან.

— **სამარშრუტო მატარებელი.** 11 და 13 აპრილის ტფილისიდან ბაქოს გაიგზავნა ორი სამარშრუტო მატარებელი 103 სანავთო ქვაბით საქართველოს რკინის გზებისათვის.

— **ნავთი მოსამსახურეთათვის.** რკინის გზის სამმართველომ განკარგულება მოახდინა, რომ აპრილში მოსამსახურეებს ერთი ფუთი ნავთი მიეცეს უფასოთ,

— **მთავარ საწყობის ქონება.** ბათუმში აღმოაჩინეს 126 ვაგონი მასალა და ინვენტარი, წაღებული საქართველოს რკინის გზების მთავარ საწყობიდან და ორი ვაგონი ტელეგრაფის სახელოსნოდან.

— **იუსტიციის სახალხო კომისარიატის მოღვაწეობა.** საქართველოს საბჭოთა სახელმწიფოდ გამოცხადების დღიდანვე იუსტიციის სახალხო სასამართლოს ორგანიზაციის საკითხი სასწრაფოთ იქმნა საქართველოს რევკომში გატარებული.

კომისარიატის და სახალხო სასამართლოების განყოფილებათა ორგანიზაციის დარგში პირველი ნაბიჯი იყო: ა) წარდგენა რევკომისადმი და დამტკიცება უკანასკნელის მიერ იუსტიციის სახალხო კომისარიატის კონსტიტუციისა.

— **საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოებაში.** დღეს, დილის 10 ნახ საათზე, მასწავლებელთა სახლში (ყოფილი ქართული კლუბი) მოხდება საქარ. საისტ. და საეთნ. საზოგადოების წევრთა ჩვეულებრივი კრება. პროფესორი ჯავახიშვილი წაიკითხავს მოხსენებას „ბრძოლა საქართველოს მთლიანობისა და დანაწილების გამო მე XV—XVI ე საუკუნეში“. კრებას გარეშეთაც შეუძლიანთ დაესწრონ.

— **თესვის კამპანია.** სათესლეს მომწოდებელმა ცენტრალურმა კომისიამ გაგზავნა ქუთაისის გუბერნიაში აგრონომი ი. ანთაძე, რათა მან მოახდინოს რევიზია მაზრის თესვის კომპანიების მოქმედების, კახეთში კი გაიგზავნა კომისიის წევრი აგრონომი ე. ნ. ნაკაშიძე.

— **მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატში.** მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის მიწის მომწყობი განყოფილების (ყოფილი აგრარული რეფორმის განყოფილება) გამგედ დანიშნულია ს. ი. კლიმიაშვილი. მიწის ფონდის განყოფილების გამგე მ. ე. ბიბინეიშვილი სამსახურიდან გავიდა.

— დღეს-დილის ათ საათზე სახელმწიფო უნივერსიტეტის I-ლ აუდიტორიაში შესდგება სოციალისტ-ფედერალისტ სტუდენტთა კრება. განსახილველია ფრიად საგულისხმო საკითხები. დასწრება აუცილებელია.

სოციალისტ-ფედერალისტს

I.

შენმა მწუხრულმა სიმღერამ
მეც ამიშალა ნაღველი,
გიცან, რომ კვალად ყოფილხარ
სამშობლოს თანამგრძნობელი.
შენად მიიღე სამშობლოს
იარა, მწვავე წყლულია;
ქართველთა მოძმეთ სვე ბედით
აწვარეთ გიკვნ სის გულია.
მაგრამ იმედი მომავლის
გრძნობას გიღვიძებს კვლავ ახალს,
და სასოებით შეჰყურებ
ქართველი ერის მომავალს.
უხმობ, უძახი კვლავ გმირებს,
სამშობლოს თანამგრძნობელად,
რომ უპატრონონ სამშობლოს,
გულ მტკიცედ იყვენ მის მცველად.
დაიცვან თავისუფლება
ჩვენის სამშობლოს, ერისა,
და აღადგინონ დიდება
ივერის მშვენიერისა.

II.

მეც გულით მადლობელი ვარ,
სულს მოეფინა კვლავ შვება;
წარსულთა დღეთა ჯადავეც
ჩემი გლოვა და ვაება.
არ გვმართებს ეხლა ტირილი,
აწ სხვა გზა უნდა ვირჩიოთ;
სამშობლოს ცაზე გაჩენილს
ვარსკვლავის სხივებს მივსდიოთ.
წინა წაუძღვეთ ჩვენს ერსა,
გზა დავანახოთ მართალი,
რომ სიკეთისკენ ეჭიროს
მარად თავის მას თვალი.
ვინაც ამ მცნებას არა სცნობს
არ არის იგი ქართველი;
წყევა-კრულვას მიიღებს
ყველასგან მისი სახელი.
და დღეს მსურს ყველა ქართველმა
ეს აზრი გაიზიაროს;
კურთხეულ იყოს ვინც შენებრ
ცხოვრების ამ გზით იაროს.

ა. გაფრინდაშვილი.

რადიო

ახალშენების ხარჯზე.

ლიონი საფრანგეთის ახალშენთა მინისტრმა სარომ დეპუტატთა პალატის პრეზიდიუმში შეიტანა კანონ-პროექტი ახალ-შენების წარმოების გაძლიერების შესახებ. გაზეთ „ლიბერტე“-ში დეპუტატი კონსინინი უტრსი იწონებს საროს პროექტს და აღნიშნავს საჭიროებას ახალშენებიდან გამოზიდულ იქმნას დიდი ნაწილი იმ პროდუქტებისა, რომელიც უმეტესად ეხლა საზღვარ გარეთიდან შემოგვაქვს.

საბერძნეთის ჯარის ახალი მთავარ-სარდალი.

ნაუენი საბერძნეთის გაზეთი „ელევთეროს ტიპოს“ იუწყება, საბერძნეთის ჯარის შეტევის დამარცხების გამო გენერალი პაპულასი გადააყენეს ჯარის სარდლობისაგან და მის მაგივრად დანიშნეს გენერალი შტაქსაკსი.

ყუბანის ფქვილი ბათუმის ნავთსადგურისთვის

ბათომი. მოვიდნენ გემები საბჭოთა დროშით, რომლებმაც ბათომის ნავთსადგურისთვის ჩამოიტანეს ყუბანის ფქვილის ერთი პარტია.

ნოვოროსისკის ნავთსადგურში.

ბათომი. (ტელეგრაფით). ნოვოროსიისკიდან მიღებულ ცნობებით, აპრილის 9 იქ ინგლისის 3 გემი გადმოიტვირთა.

იტალია საქართველოს სავაჭრო კავშირი.

ბათომი. გუშინ სტამბოლიდან გამოუვიდა ბათომისკენ იტალიის გემი „ვენეცია“ საქონლით ს ქართველოსთვის.

ბათომ-ანატოლია.

ბათომი. ბათომ-ანატოლიის შუა მიმოსვლა სწარმოებს კვირაში 2—3 ჯერ მოტორიანი ნავებით.

ჰაერით მიმოსვლა.

ლიონი. 13—4. (რადიო) პარიზ-ლონდონის შუა რეგულიარულად მომქმედი ჰაერით მიმოსვლის გარდა გუშინ დაიწყო მოქმედება პარიზ-ვარშავის ხაზმაც. საფოსტო ჰაეროპლანი ორშაბათს დილით ვარშავიდან გაფრინდა და თან მგზავრი და შიკრიკი წაიყვანა. პრაგაში ჰაეროპლანი გაჩერდა, შემდეგ წაიყვანა მეორე მგზავრი და შიკრიკი და საღამოს 6 ნახ. საათზე ბერლინში მოვიდა. ათ საათში გაიარა მანძილი, რომელსაც რკინის გზით 60 საათი მოუნდებოდა.

შეიდემანი მიმდინარე მომენტის შესახებ.

ნაუენი მიმდინარე მომენტის შესახებ შეკითხვაზე შეიდემანმა განაცხადა, რომ სოციალ-დემოკრატების მონაწილეობა სახალხო პარტიის კოალიციაში არ არის სასურველი.

იტალიას იზრუნებენ.

ნაუენი. 13 4. (რადიო) იტალიის საზოგადოებრივი აზრი პროტესტს აცხადებს ინგლისი და საფრანგეთის სამეურნეო პოლიტიკის წინაამდეგ, რომელნიც სცდილობენ იტალი მორჩილ მსახურათ გადააქციონ.

დანციგი.

ნაუენი. დანციგმა და პოლონეთმა პირობა დასდეს, რომლის ძალით დანციგი პოლონეთის ეკონომიურ გავლენას ემორჩილება სამაგიეროდ მას განსაკუთრებული უფლებები ენიჭება.

გადასახადების დაცვა.

ნაუენი. ინგლისის მუშათა შორის არეულობის საკითხის გამორკვევის დროს პროფესორმა ლენმა მიუთითა მთავარ ფაქტს, რომ ინგლისს სწორედ ეხლა შემოაქვს მფარველობითი საბაჟო გადასახადები, რითაც ის ამცირებს. რომ მსოფლიო ბაზარზე მის მონოპოლიას იმპერიალისტურ [illegible] თად ბოლო მოეღო.

ამერიკის პა[illegible] სა[illegible]თხში

ამერიკის მთავრობამ აცნობა საფრანგეთის ყოფილ პრემიერს ვივიანს, რომ ის მიიღებს ზომებს გერმანიასთან ზავის დასამყარებლათ, ნაციათა ლიგაში შესვლაზე კი ამერიკის მთავრობა ბადაწყვეტით უარს ამბობს, აგრეთვე უარს ამბობს გერმანიის დახმარებაზე უკანასკნელის მიერ ზარალის ანაზღაურებაში.

საქონელი მეგობარ ერისთვის.

როსტოვი. 8 4 საქართველოში გაიგზავნა 27 ვაგონი მანუფაქტურა, ელექტრონის მოწყობილებანი და სხვ. საქონელი.

მდგომარეობა ინგლისში.

პოლ-დიუ. 11-4. ინგლისის მუშათა (მემადაროების, რკინის-გზელთა და ტრანსპორტის მოსამსახურეთა) სამთა კავშირის გაფიცვის გამო, 10 აპრილიდან აღკრძალულია სურსათის მოგროვება... (გამოტოვებულია) აღელვება იმის გამო, რომ შრომის სამინისტროს ადგილობრივმა ორგანოებმა შესწყვიტეს დახმარების მიცემა ათასობით უმუშევრებზე, არის გაფიცვის მიზეზი. იქვე დაიხურა ფაბრიკები. ნახშირი სრულიად არ არის.

კიდევ შეტევა.

ნაუენი. 11-4. ვარშავის გაზეთები იტყობინებიან, რომ საფრანგეთი და პოლონეთი ემზადებიან საერთო შეტევისთვის ბერლინზე, თუ ვინიცობაა გერმანიამ პირველ მაისისთვის საფრანგეთის მოთხოვნილებანი არ დააკმაყოფილა.

მახნოველები მთლად განადგურდნენ

მოსკოვი. 14 4. ხარკოვის ქალაქის საბჭოს სხდომაზე ამხ. კონმა განაცხადა მიღებული ოფიციალური ცნობები. მახნოს მძიმედ დაჭრის შესახებ, რომ შტაბი მთლად ტყვედ ჩავარდნილა თავის დოკუმენტებით და მიწერ-მოწერით, ლაშქარი მთლად განადგურებულია და გაფანტული. დაიჭირეს მახნოს ბრძანება, სადაც ის თავის ლაშქარს აცხადებს დაშლილად საბჭოთა ჯარების დევნისა და გლეხებისგან დაუხმარებლობის გამო.

დახმარება საბჭოთა სომხეთს

მოსკოვი. 13—4. სახალხო კომისართა საბჭომ დახმარება აღმოუჩინა სომხეთს მილიონ ნახევარ ოქროთი.

პოლონეთი და გერმანია.

ვარშავა. 13 4 პოლონეთის გარეშე საქმეთა მინისტრმა მიმართა იტალიის გარეშე საქმეთა მინისტრს სფორცას ნოტით, რომელშიაც აღნიშნავს, რომ თანახმად ვერსალის ხელშეკრულების პირობებისა საკითხი ზემო სილეზიის შესახებ უნდა გადასწყდეს პლებისციტის საშუალებით, ე. ი. მცხოვრებთა უმრავლესობის სურვილის გამოხატვით

ამის გამო პოლონეთი თხოულობს აუცილებელ პირობად ვერსალის ხელშეკრულების გამოყენებას და ზემო სილეზიის ქვა ნახშირის ზონის პოლონეთთან შეერთებას, რომლის მცხოვრებთა უმრავლესობა პოლონეთთან შეერთებას მიემხრო.

დეკრეტი № 14

მუშა მოსამსახურეთა სამსახურში მიღება და დათხოვნის შესახებ.

1. მცირე წლოვანნი—14 წლამდე, ამ დეკრეტის გამოქვეყნების დღიდან—წარმოებაში, დაწესებულებაში და მეურნეობაში არ მიიღებიან სამუშაოდ.

2. მცირე წლოვანი 14-დან 17 წლამდე შეიძლება მიღებულ იქნენ შესაფერ წარმოებაში და დაწესებულებაში მუშაობის შესასწავლად და მოსამზადებლად როგორც მოწაფეები.

3. თუ მუშაობას ხანგრძლივი ხასიათი აქვს, სამსახურში საბოლოოდ მიღების წინ უნდა უძლოდეს გამოცდა არა უმეტეს 6 დღისა იმ მუშებისათვის, რომელნიც ფიზიკურ შრომას ეწევიან და არა უმეტეს ორი კვირისა კონტორის და გონებრივად მომუშავეთათვის; თუ სამუშაო განსაკუთრებით საპასუხისმგებ-

ლოა ან კვალიფიციური სახისა არის, გამოცდების ვადა შეიძლება გაგრძელებულ იქნეს ერთ თვემდე.

4. გამოცდებს აწყობს ადგილობრივი კომიტეტისა და ქარხანის კომიტეტის წარმომადგენელთა იმ დარგის მუშებისაგან შემდგარი შემფასებელი კომისია რომელზედაც მოწვეულია მომუშავე. გამოცდების საგნად შეიძლება მიღებულ იქნეს მიმდინარე სამუშევარის ასრულება.

5. გამოცდების შედეგის მიხედვით მთხოვნელი ან საბოლოოდ ჩაირიცხება სამსახურში ან და დათხოვნილ იქნება; უკანასკნელ შემთხვევაში მას გასამრჯელო უნდა მიეცეს სამუშაოს იმ დარგის ანგარიშით, რომელზედაც იგი იყო მიწვეული შემფასებელი კომისიის მიერ.

6. მუშა-მოსამსახურეთა სამსახურიდან დათხოვნა დაწესებულებებსა, წარმოებებსა დ მეურნეობაში შეიძლება შემდეგ შემთხვევაში:

ა) წარმოების, დაწესებულების და მეურნეობის სრული ან ნაწილობრივი ლიკვიდაციის გამო. დათხოვნა შეიძლება აგრეთვე იმ შემთხვევაში, თუ უქმდება კერძო სამუშაო ან თანამდებობა.

ბ) მიმაობის არა ნაკლებ ერთი თვის ვადით შეჩერების გამო.

გ) მუშაობის ვადის შესრულების გამო, თუ სამუშაოს დროებითი ხასიათი ჰქონდა,

დ) მუშაობისათვის გამო, თუ ეს გამოირკვა გამოცდილების შემდეგ.

ე) ამ დეკრეტისა ან და საერთო სახელმძღვანელო წესების დარღვევის გამო.

ვ) სისხლის სამართალში მიცემის დროს.

ზ) შრომის ბირჟის მოსახდელად სხვა წარმოებაში გადასვლის გამო.

7. სამუშაოდან დათხოვნილი პირები უნდა გადარიცხულ იქნენ ადგილობრივი სამუშაო ძალთა აღრიცხვისა და მათი განაწილების ქვე-განყოფილების განკარგულებაში, ამასთანავე მათი დოკუმენტები და პირადობის მოწმობები უნდა გაეგზავნოს ხსენებულ ქვე-განყოფილებასვე.

შენიშვნა: სამსახურის დატოვება კერძო წარმოებებში და დაწესებულებებში შესაძლებელია მომუშავეთათვის პირადი სურვილით 2 კვირით წინ გაფრთხილებით.

8. მუშა-მოსამსახურენი, რომელნიც დათხოვნილნი იქნებიან მე-6 მუხლის ლიტ. ა. ბ. გ. და თანახმად, უნდა ეცნობოთ ეს ორი კვირით ადრე. იმ შემთხვევაში, როდესაც ასეთი გაფრთხილება არ ექნება ადგილი დათხოვნილებს უნდა მიეცეთ წინასწარ 12 დღის ჯამაგირი.

შენიშვნა. დღიური ჯამაგირი — თვიური ჯამაგირის 25-ზე გაყოფით განისაზღვრება.

9. მუშა-მოსამსახურენი, რომელნიც დათხოვნილნი არიან და დახმარებაც წინასწარ აქვთ მიღებული, თუ 12 დღეზე ადრე დადგებიან სამუშაოზე, მიეცემათ იმდენი დღის ჯამაგირი, რამდენ დღესაც იყვნენ უსაქმოდ დარჩენილნი, დანარჩენი დღეების ჯამაგირი კი გამოერიცხებათ მათ ხაზინის შემოსავალში გადასარიცხად.

10. მუშა-მოსამსახურენი, რომელნიც დათხოვნილ იქნებიან მე-6-ე მუხლის ლიტ. ე და ზ თანახმად არავითარი წინასწარი გაფრთხილება არ მიეცემათ, ანგარიში კი უნდა გაუსწორდეს მათ დათხოვნის დღიდან. დათხოვნის მიზეზების გამორკვევის უფლება აქვს წარმოების ან დაწესებულების ადმინისტრაციას ადგილობრივ შემფასებელ კომისიასთან შეთანხმებით.

11. მომუშავეთა დათხოვნის შესახებ წარმოების ადმინისტრაცია მომუშავე ძალთა აღრიცხვის და მათი განაწილების ქვე განყოფილების ერთი კვირით ადრე აცნობებს.

12. სამსახურის უკანასკნელ დღეთ მუშაობის ფაქტიურად მიტოვების დღე ითვლება.

13. მუშა მოსამსახურენი, რომელნიც დაქირავებულნი არიან განსაზღვრული სამუშაოს შესასრულებლად განსაზღვრულ ვადით — თუ მათ ეს წინასწარ იცოდნენ ანგარიშის გასწორების დროს დახმარებას არ მიიღებენ.

14. გაცდენილი სამუშაო დღეების ჯამაგირი, გარდა მორიგი შვებულებისა წარმოებისა ან დაწესებულებისაგან არ მიეცემათ.

ის მუშა-მოსამსახურენი, რომელნიც არ გამოცხადდნენ სამუშაოზე დროებით მუშაობის უნარის დაკარგვის გამო (ავადმყოფობა, დასახიჩრება, მშობიარობა, კარანტინი, ავადმყოფი ოჯახის წევრთა მოვლა) იღებენ დახმარებას სოციალურ უზრუნველყოფის წესების თანახმად.

საქართველოს ს. ს. რ. რესპუბლიკის რევოლიუციონური კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე მ. ორახელაშვილი. შრომის სახალხო კომისარი ლ. დუმბაძე. საქ. პროფ. კავშირთა საბჭოს თავმჯდომარე კურულაშვილი, რევკომის მდივანი შ. გაბრიჩიძე.

დეკრეტი № 20

საქართველოს ს. ს. რ. რევოლიუციონური კომიტეტისა ნაფიც მსაჯულთა ინსტიტუტის გაუქმების შესახებ.

1. რადგან საბჭოთა სასამართლოების შემოღების შემდეგ ნაფიც ვექილთა ინსტიტუტის არსებობა აღარ ამართლებს თავის პირდაპირ დანიშნულებას, ამის გამო გაუქმებულ იქნეს საქართველოს ს. ს. რესპუბლიკაში ნაფიც ვექილთა ინსტიტუტი.

2. დეკრეტი ესე ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

საქართველოს ს. ს. რ. რევოლიუც. კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე მ. ორახელაშვილი

იუსტიციის სახალხო კომისარი ნაზარეტიანი

რევოლიუციონური კომიტეტის მდივანი გაბრიჩიძე.

1921 წ. აპრილის 15

ტფილისი სასახლე.

მთავრობის მოქმედებანი და განკარგულებანი

დეკრეტი № 18

საქართველოს სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკისა ყოფილ დამფუძნებელ კრების მიერ დამტკიცებულ სახელმწიფო ბიუჯეტის გაბათილების შესახებ.

1) ყოფილ დამფუძნებელ კრების მიერ დამტკიცებული რესპუბლიკის სახელმწიფო ბიუჯეტი გაბათილებულად ჩაითვალოს.

2) ფინანსთა სახალხო კომისარს წინადადება ეძლევა დახუროს კრედიტი, საქართველოს ყოფილ დამფუძნებელ კრების მიერ დამტკიცებული.

3) ეს დეკრეტი ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

საქართველოს სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკის რევოლიუციონური კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე ორახელაშვილი. ფინანსთა სახალხო კომისარი ნაზარეტიანი. რევოლიუციონური კომიტეტის მდივანი გაბრიჩიძე, აპრილის 10 1921 წ.

ბრძანება № 35

საქართველოს სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკის რევოლიუციონურ კომიტეტისა.

საქართველოს სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკის რევოლიუციონურ რესპუბლიკის დადგენილების თანახმად 30 მარტიდან 1921 წ. ამხ. ტერ-გრიგორიანი ინიშნება ცენტრალურ სტატისტიკურ სამართველოს გამგედ. ამხ. ტერ-გრიგორიანს წინადადება ეძლევა დაუყოვნებლივ შეუდგეს ხსენებულ სამმართველოს ორგანიზაციას.

საქართველოს სოციალისტურ საბჭოთა რეს. რევოლიუციონურ კომიტეტი. თავმჯდ. მოადგილე ორახელაშვილი. რევკომის მდივანი გაბრიჩიძე. აპრილის 12 1921 წ.

ბრძანება № 36

საქართველოს სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკის რევოლიუციონურ კომიტეტისა. აპრილის 1921 წ.

საქართველოს სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკის რევოლიუციონურ კომიტეტის დეკრეტის № 4 11 მარტიდან 1921 წ. დასამტკიცებლად ამით ცხადდება, საქართველოს სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკის გზათა მიმოსვლის სამხედრო წესებზე გამოცხადების გამო, გზათა მუშა-მოსამსახურეების მობილიზაციის სისწორით შესრულებისთვის და სახელმძღვანელოთ, — მათი ბინები ხელშეუხებელია და თავისუფალია რეკვიზიციისა ჩასახლებისაგან.

შენიშვნა: 1) განსაკუთრებულ შემთხვევაში, როდესაც რეკვიზიცია და ჩასახლება უკიდურეს საჭიროებით არის გამოწვეული, მაშინ ასეთი უნდა მოხდეს მხოლოდ გზათა კომისრის ნებართვით.

2) ყველა დაწესებულებებს და სამსახურის პირთ, ვისაც ეს შეეხება ევალებათ სასტიკი თვალყური ადევნონ ამ ბრძანების შესრულებას. რომლის დარღვევისათვისაც სამართალში იქნებიან მიცემული, თანახმად რევოლიუციონურ დროის კანონებისა.

საქართველოს სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკის რევოლიუციონურ კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე ორახელაშვილი.

რევოლიუციონურ კომიტეტის მდივანი გაბრიჩიძე.

საბჭოთა სომხეთის დეკრეტი ამნისტიის შესახებ

ერევანი აპრილის 11 საბჭოთა სომხეთის სამხედრო-რევოლიუციონურმა კომიტეტმა გამოსცა შემდეგი დეკრეტი ამნისტიის შესახებ. სომხეთის მშრომელთა ნების ყოფით, სომხეთის წითელი ლაშქრის ძლევა-მოსილ გამარჯვებით და მის ძლიერ მოკავშირე რუსეთის შემწეობით დაშნაკელთა კონტრ-რევოლიუციონერების ბოროტი ავანტიურა სასიკვდილოთ დაიჭრა. ხუმბაფეთის ძალების უკანასკნელი საცოდავი ნაშტები მშვიდობიან ხშრომელ მოსახლეობის ცარცვა-გლეჯის და ძალადობის შემდეგ იპარებიან მთებში, სადაც მათ მოელის უეჭველად დაღუპვა ძლევამოსილ წითელ ლაშქრის მსვლელობისაგან.

დაშნაკელთა კონტრ-რევოლიუციამ ქვეყანას მოუტანა შიმშილი და სიღატაკე, მოაშორა რა მშვიდობიან შრომას გლეხობა და მშრომელი ინტელიგენცია, ძალით გარეკა ისინი საბჭოთა ხელის უფლების წინააღმდეგ საბრძოლველათ. კონტრ-რევოლიუციის ხელმძღვანელებმა დაანგრიეს სოფლები და ქალაქები, მოსპეს ქვეყნის სასწრაოფო ძალები, აწეწ-დაწეწეს მომავლის საშუალებით, ძარცვიეს სასურსათო და ავეჯთა საწყობები მშვიდობიან შრომის ცხოვრების დასამყარებლად, დაშნაკელების მიერ აწეწილ სახელმწიფოს რაიონულ მეურნეობის აღსადგენათ, აყვავებულ სოციალისტურ სამშობლოს შესაქმნელათ საჭიროა, რომ ყველა ჩავებათ შემოქმედებით მუშაობაში. სომხეთის სამხედრო რევოლიუციონურ კომიტეტი ამ მუშაობისთვის მოუწოდებს არა მხოლოდ იმათ, ვინც იბრძოდნენ რევოლიუციის გამარჯვებისათვის, არამედ იმათაც, ვინც ჩაბმულნი იყვნენ ჩვენი მოწინააღმდეგეების მიერ აქტიურ ბრძოლაში. სომხეთის სამხედრო-რევოლიუციონური კომიტეტს, როგორც მშრომელ მასების ქვეყნის მთავრობას, არ შეუძლიან იხელმძღვანელოს შურის ძიების გრძნობით. იგი დაუნდობელია მოქმედებს კონტრ-რევოლიუციის იმ ბოროტ-ჯგუფის მიმართ, რომლებიც თავის დამნაშავე პროვოკაციულ აგიტაციით სიკვდილის შიშით და მუქარით გაბედა შეუგნებელ მასის შეიარაღებული აჯანყება მუშურ-გლეხური საბჭოთა ხელის უფლების წინააღმდეგ. იგი დაუნდობელია იმ ჯგუფის მიმართ, რომელმაც აიძულა პოლიტიკურად გაუნათლებელი და სულ მოკლე ინტელიგენცია ემსახურა კონტრ-რევოლიუციონურ მთავრობასთან და მხარი დაეჭირა მისთვის, მაგრამ მუშურ-გლეხური მთავრობა სულგრძელია ყველა ამ გზა აბნეულების მიმართ და აგრეთვე იმათ მიმართ, ვინც შესცდნენ აგიტაციით შიშით ან და სულ მოკლეობით, იგი ივიწყებს ყველა იმ დამნაშავეთ, რომელნიც წარმოადგენენ შრომელ სომხეთის გარეშე მტრების ბოროტ-განზრახვების მსხვერპლს, იმ პირებს, რომელნიც უნდა დასჯილ იქმნენ დამსახურებული სასჯელით უდანაშაულო ხალხის სისხლის და მშრომელი ქვეყნის განადგურებისთვის ზევით ნათქვამის გამოცხადდება, რომ მთავრობა სრულიად ივიწყებს დანაშაულობას სომხეთის მუშების და გლეხების წინაშე კონტრ-რევოლიუციონურ მოძრაობაში მონაწილეობის მიღებით, რომელიც მიუძღვის ყველა გლეხებს, ოსმალეთის სომეხ ლტოლვილებს, მშრომელ ინტელიგენციას და ყველა მათ, ვინც ამა თუ იმ სახით მონაწილეობას ღებულობდა და ღებულობს კონტრ-რევოლიუციონურ მოქრაობაში, დაშნაკელთა შეიარაღებულ ძალების რიგებში ან და დაშნაკელთა სახელმწიფო დაწესებულებებში რწმენის, მოტივების და მოქმედების მიუხედავად. ყველა მათ დაშნაკელ გლეხებს, მშრომელ ინტელიგენციას — მოვუწოდებთ შრომისაკენ.

ეს ამნისტია არ ვრცელდება კონტრ-რევოლიუციის შეგნებულ და დამნაშავე ხელმძღვანელებზე, ეგრედ წოდებულ განთავისუფლებელ კომიტეტის წევრებზე, საგანგებო კომისიის კოლეგიის წევრებზე, უმაღლეს სარდლობის შემადგენლობაზე და ხუმბაპეტებზე.

სომხეთის სამხედრო-რევოლიუციონურ კომიტეტის თავმჯდომარე კასიანი.

რევოლიუციონურ კომიტეტის წევრები: ავ ს დოვლათიანი, მრავლიანი.

წერილი რედაქციის მიმართ

ზოგიერთ გაზეთებში შეცდომით გამოქვეყნებულ ... თუმც ... საქმეთა კომისარიატის ... ქუთაისის ... სოხუმის ოლქებში, შინაგან საქმეთა კომისარიატი ამით აცნობებს დასახელებული რ. გოგობია სრულიად დათხოვნილ იქმნა სამსახურიდან.

საქმეთა მმართველი გ. ხახანაშვილი ... საინ-საიდუმ. განყოფილების უფ...

დ. დამქაშ...

რედაქტორი თედო ღლონტი
გამოცემა ცენ. მთავარი კომიტ...

განცხადება ვაცხადებ აპრილის ...

დავკარგე ელისაბედის ქუჩაზე ორი ... ლის სასურსათო წიგნაკი ეკატერინე (ტვიტე კატო) ქუკაძეს სახელზე № 1627. მპოვნელს ვთხოვ მომიტანოს რკ. გზ. საავადმყოფოში ქვემო ქიურ... გიულ გან. უკიდურეს შემთხვევაში ვაცხადებ გაუქმებულად.

810 კატო კუკაბაძე.

განუსაზღვრელი მწუხარებაში მყოფნი შვილები: იაკობ, იოსებ, ვას-ლ გიგოს ძენი ხაფთასები, ეუნია კოპლატაძისა, სონია ვადაჭკორიასი, გოგ... ქეთევანისა და აპოლონინა კეშელავასი, რძალი ლიდა და ელისე, შვილიშვილები, ლუბა, სევერიან, ნადეჟდა, ვალოდია, დორია და ლუბა მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ პირველის დედის მეორეს დედამთილის და მესამეს ბებიის

ტერეზი გრიგოლის ასულის ხაფთასის

გარდაცვალებიდან მეორმოცე დღის წირვა პანაშვიდს, რომელიც დანიშნულია კვირას, აპრილის 17 ს დილის 10 საათზე წმინდა ნინოს ეკლესიაში.

815

გულდათუთქული ქალიშვილი იულია ლარვენტის ასული, სიძე ლ დიმიტრი ალექსის ძე, შვილიშვილი გივი ლადიმერის ძე ჩოჩიები, და ძმა ავთანდილ ბესარიონის ძე ჭლიკაძე გულითადი მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ, რომ ხანგრძლივი ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა მათი უსაყვარლესი

ნატალია ბესარიონის ასულის ასათიანისა

რომლის დასაფლავებაც მოხდება სამშაბას, აპრილის 19 ს წირვის შემდეგ წმ. და ნინოს ეკლესიიდან იმავე სასაფლაოზე.

გმირულად დაიღუპა კოჯორის მაღლობზედ სამხედრო სასწავლებლის იუნკერი

ოსიკო ჯანდიერი

რასაც მწუხარებით აუწყებენ ნათესავებს, მეგობრებს და ნაცნობებს მშობლები ივანე ლევანის ძე და სოფიო იოსების ასული ჯანდიერები, და მარო ივანეს ასული და მეუღლე მისი გრიგოლ ლუარსაბის ძე ავალიშვილი, ძმები: გიორგი და ილია. წირვა პანაშვიდი დანიშნულია კვირას, აპრილის 17-ს 12 საათზედ, ქაშვეთის წმ. გიორგის ეკლესიაში.

811

ყოფ. გიმნაზ. დამაარსებელი და გამგე მათემატიკის მასწავლებელი ი. მაჩაიძე

ამზადებს საშუალო სასწავლებლ...

ყოველ კლასებში შესასვლელად და 4, 6 კლასის მოწმობაზე პლეხანოვის და ალექსის ქუჩ. კუთხე 25—5, 9—12 ს. 4—6 ს.

796

ექიმი

ნ. ა. არუთინოვი

სპეციალურად ხიფილისი (914 ტ 606) სქესობრივი ულურები, ვენერიული ტრიპერი და შედეგები.

ახალი ბებუთოვის ქ. 5, ცეცხლის მქრობელ რაზმის ახლო. ავადმყოფებს მიიღებს 10—12 საათ. საღ. 5—7 ს.

737

გამომცემლობა „სორაპანი"

(მიხ. გაჩეჩილაძისა)

მარიჯან

ლექსები. რევაზ პირველი.

იყიდება ქ. შ. წ-კ. მაღაზიაში

ფასი 150 მ.

კვირას, აპრილის 17-ს, დილის 12 საათზე

დანიშნულია ქართული კლუბის წევრთა

საგანგებო საზოგადო კრება

დღის წესრიგი:

1. განხილვა და დამტკიცება ანგარიშებისა
2. მიმდინარე საკითხები.

კრება კანონიერად ჩაითვლება რა მცირე წევრთა რიცხვიც უნდა ესწრებოდეს.